

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Pensjonstrygden for sjømenn
Postboks 8143 Dep
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/3936-1

3. januar 2018

Tildelingsbrev til Pensjonstrygden for sjømenn for 2018

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) viser til Prop. 1 S (2017 – 2018) og Innst. 15 S (2017 -2018). Departementet fastsetter i dette tildelingsbrevet rammer og retningslinjer for Pensjonstrygden for sjømenn (PTS) virksomhet i 2018. Departementet viderefører de samme styringsprinsipper som har vært utøvd de siste årene.

Pensjonstrygden for sjømenn er en lovbestemt tjenestepensjonsordning. Formålet er å gi arbeidstakere på skip mv. førtids alderspensjon fra fylte 60 år til 67 år. Pensjonsordningen administreres av Pensjonstrygden for sjømenn (PTS) og har et eget styre.

Etter § 8 i lov om pensjonstrygd for sjømenn er trygden garantert av staten. Trygden har gått med overskudd og bygget opp reguleringsfond fra og med 2014.

Departementet har fastsatt en egen økonomiinstruks for Pensjonstrygden for sjømenn som gir føringer i tillegg til dette tildelingsbrevet. Det vises derfor til instruks om økonomistyring i Pensjonstrygden for sjømenn fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 2. januar 2014, revidert 1. januar 2017.

PTS har et selvstendig ansvar for å informere departementet umiddelbart dersom rammebetingelsene endres vesentlig eller det oppstår avvik i gjennomføringen av politikken eller i virksomheten for øvrig.

Dersom PTS mener at det er uklarheter i de rammene og retningslinjene som formidles til virksomheten, skal PTS ta dette opp med departementet straks.

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
www.asd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Avdeling
Pensjonsavdelingen

Saksbehandler
Solgunn Marita
Tverfjell
22 24 86 57

1. MÅL, STYRINGSPARAMETERE OG SÆRLIG PRIORITERTE OMRÅDER

PTS er en viktig pensjonsleverandør og skal tilstrebe et godt omdømme og høy tillit. PTS skal samarbeide godt med andre relevante virksomheter og aktører slik at målene for virksomheten nås.

Overordnede mål er følgende:

- Gode økonomiske analyser og beregninger
- Korrekt avgift til rett tid
- Korrekt pensjon til rett tid
- God brukeretting
- Forsvarlig og god forvaltning av ordningens fondsmidler
- God oppfølging av pensjonsreformen
- God internadministrasjon

Mål som vil ha særskilt oppmerksomhet i 2018 er:

- Gode økonomiske analyser og beregninger
- God oppfølging av pensjonsreformen
- Forsvarlig og god forvaltning av ordningens fondsmidler

1.1 Gode økonomiske analyser og beregninger

PTS skal ha god oversikt over hele ordningens økonomi. PTS skal prioritere nødvendige tiltak for å sikre at anslagene for økonomien i ordningen har nødvendig god kvalitet og leveres innen angitte frister.

Rapportering:

- PTS skal foreta beregninger av ordningens fremtidige økonomisk situasjon, herunder reguleringsfondets utvikling. Forutsetninger knyttet til trygdens rammebetingelser og budsjettekniske forutsetninger mv. for anslagene må fremgå.
- PTS skal fremlegge sensitivitetsanalyser av trygdens økonomi i forbindelse med konsekvensjustert budsjett, rammefordelingsforslaget, virksomhetsrapporten og årsrapporten. I analysene skal det fremstilles ulike scenarioer med bakgrunn i mulig utvikling i antall medlemmer, endringer som kan påvirke skipsfartens rammebetingelser og ordningens økonomi. PTS redegjør for egne vurderinger.
- Dersom prognosene tilsier at det er vesentlig risiko for at statsgarantien utløses på grunn av reguleringsfondets størrelse, skal ASD orienteres.

For framstilling av budsjettanslag skal malen i vedlegg 1 benyttes.

1.2 Korrekt avgift til rett tid

PTS skal sørge for innkreving av korrekt avgift. PTS skal sikre god kvalitet gjennom dekkende testregime, god dokumentasjon og stikkprøver.

Styringsparametere

- Avvik mellom maritimt AA-register og PTS egne registre skal være mindre enn 1,9 %.
- Fakturert avgift skal være korrekt.

Rapportering

- Det skal gis en samlet vurdering av resultater og tiltak for å sikre et oppdatert og kvalitetssikret medlemsregister i årsrapporten.
- Det skal rapporteres fra årlig stikkprøvekontroll på fakturert avgift.
- Det skal redegjøres for resultater i innkrevingsarbeidet (beløp, utestående avgifter, antall inkassosaker og tap på krav) og tiltak for å sikre korrekt og effektiv innkreving av avgifter.

1.3 Korrekt pensjon til rett tid

PTS skal sikre den enkeltes rettigheter i tråd med lov om pensjonstrygd for sjømenn. PTS skal sørge for at medlemmene sikres korrekte vedtak om pensjon og korrekt utbetaling til rett tid.

Styringsparametere

- Av nye pensjoner skal minimum 98 % være korrekte (løpende 12 måneder). Avvik på over 100 kr. regnes som avvik.
- Av endrede pensjoner skal minimum 97 % være korrekte (løpende 12 måneder). Avvik på over 100 kr. regnes som avvik.
- Krav om pensjon skal være saksbehandlet og utbetalt innen en måned etter at nødvendige opplysninger foreligger.

Stikkprøver foretas på en kvalitativ og etterprøvable måte.

Rapportering

PTS skal rapportere på nødvendig statistikk på pensjonsområdet og rapportere på igangsatte tiltak ved eventuelle avvik, herunder

- en oversikt over fordeling av feilutbetalingene på pensjonsområdet. Det skal redegjøres for årsakene til feilutbetalingene (interne/eksterne) og gis en samlet vurdering av kvalitet og kontroll på saksbehandling og utbetalinger basert på vesentlighet og årsak til feil. ASD skal informeres i rapporteringen om hvilke tiltak som er iverksatt, eller vil iverksettes for å forbedre kvaliteten.
- antall restanser og antall/andel klager og andel omgjøringer i førsteinstans og av klageorgan, herunder Trygderetten.

1.4 God brukerretting

PTS skal prioritere brukernes behov gjennom et godt tilpasset tjenestetilbud når det gjelder service, informasjon, kompetanse og tilgjengelighet, bl.a. gjennom gode selvbetjeningsløsninger.

Ivaretagelse av internasjonale forpliktelser og forpliktelser i forhold til medlemmer i utlandet er en sentral oppgave i PTS. Saksbehandlingen omfatter både brukere som bor og/eller arbeider i Norge og brukere som oppholder seg i utlandet og har rettigheter etter lov om pensjonstrygd for sjømenn.

Informasjonen skal være tilpasset den enkelte brukers behov og være lett tilgjengelig.

Styringsparametere

- Minst 80 % av alle nye søknader om pensjon i 2018 skal være ved bruk av selvbetjeningsløsning.

Rapportering:

- Andel som søker pensjon via selvbetjeningsløsning.

1.5 Forsvarlig og god forvaltning av ordningens fondsmidler

Det er pensjonstrygdens styre som skal forvalte pensjonstrygdens samlede fond etter regler fastsatt i kongelig resolusjon 3. november 1995, godkjent av Stortinget 12. desember samme år. Departementet viser til komiteens merknad om viktigheten av betryggende forvaltning og forsvarlig internkontroll, jf. Innst.S. nr. 91 (1995-1996).

Fondsforvaltningen må skje innenfor det reglement som er fastsatt, og på en god og forsvarlig måte. PTS må ha en forsvarlig bufferkapital (reguleringsfond) for å håndtere likviditetssvingninger uten igjen å måtte trekke på statsgarantien. PTS skal søke å oppnå best mulig avkastning av fondsplasseringen slik at fondsforvaltningen bidrar til oppbygging av bufferkapital. Fondsforvaltningen skal skje innenfor gjeldende reglement som er godkjent av Stortinget.

Rapportering:

PTS skal rapportere om fondsforvaltningen slik at dette ivaretar departementets behov for informasjon om utviklingen i fondsforvaltningen (avkastning, bufferkapital, risiko osv). Det vises til brev av 5. november 2015 fra ASD om fondsforvaltning i Pensjonstrygden for sjømenn. Rapporteringen skal følge innleveringsfristene for årsrapport 2017 og virksomhetsrapport per 31.8.2018.

1.6 God internadministrasjon

Delmål: En kvalitativt god og effektiv internadministrasjon

PTS skal legge til grunn styrets vedtak om et administrasjonsbudsjett for 2018 på kr. 50,3 mill. kroner og tilpasse sin drift innenfor denne rammen. Lønn og prisjustering er inkludert i budsjettet.

Budsjettet inkluderer også kr. 12 mill. kr til ekstern bistand for nødvendige tilpasninger for å håndtere nytt regelverk, se pkt. 2.2.

Styringsparametere

- Status på administrasjonsbudsjettet
- Resultater fra medarbeiderundersøkelser
- Oversikt sykefravær og IA-arbeidet i virksomheten

Rapportering

Det skal rapporteres på punktene over samt status for kompetansesituasjonen og arbeidet med å legge til rette for utvikling internt for å beholde kompetanse, både i virksomhetsrapporten og i årsrapporten.

I budsjettanslagene og i rapporteringen til etatsstyringsmøtene bes det om en egen fremstilling av status for administrasjonsbudsjettet. Denne skal være i henhold til mal i vedlegg 1 og inneholde:

- Oppdatert status for regnskap/budsjett
- Prognose for resten av året

PTS skal videre rapportere på virksomhetens kostnadseffektivitet og produktivitet:

- Administrasjonskostnader per medlem
- Administrasjonskostnader per aktivt medlem
- Mål for kostnadseffektiviteten
- Antall igangsatte nye pensjoner per årsverk i pensjonsområdet
- Antall løpende pensjoner per årsverk i pensjonsområdet

Rapporteringen skal bestå av en helhetlig vurdering av utviklingen og eventuelle utfordringer i produktivitetsarbeidet i perioden. Videre kan rapporteringen suppleres med øvrige resultater av PTS sitt arbeid med produktivitet og kostnadseffektivitet som ikke produktivitetsindikatorer ovenfor fanger opp, eksempelvis innsparinger og kostnadskutt generelt og på øvrige områder.

Delmål: God risikostyring og internkontroll

PTS skal ha en risikostyring og internkontroll i tråd med statens økonomiregelverk.

Rapportering

Det skal foretas en overordnet risikovurdering som presenteres i virksomhetsrapporten og årsrapporten.

Sikkerhet og beredskap

PTS har et ansvar for at hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap er en integrert del av arbeidet i egen sektor og organisasjon. Det innebærer et løpende forebyggende beredskapsarbeid for å styrke evnen og kapasiteten til å håndtere kritiske situasjoner. PTS skal ha oversikt over aktuelle scenarioer som kan berøre virksomheten, samt risiko- og sårbarheter knyttet til disse. Oversikten skal benyttes som grunnlag for å informere om virksomhetens beredskaps- og sikkerhetsutfordringer, og vurdere behov for eventuelle tiltak.

Kriseplanverket skal dekke de ulike typene hendelser som PTS kan bli berørt av, både sektorhendelser og hendelser som rammer virksomheten selv. Det skal øves på relevante krisescenarioer i 2018. Øvelsene skal evalueres og følges opp slik at de kan danne grunnlag for korrigerende tiltak i planverket.

PTS er en IKT-intensiv virksomhet. I lys av dette skal PTS videreføre og implementere nødvendige tiltak (bl.a. NSMs anbefalte tiltak mot IKT-angrep) slik at man til enhver tid opprettholder sikker IKT-drift.

PTS skal ha systemer og rutiner for å sikre at behandling av personsopplysning er i samsvar med personopplysningsloven. PTS må sørge for at alle ansatte setter seg inn i kravene som stilles til personvern og behandling av personopplysninger, og har et bevisst forhold til dette i sitt arbeid.

Rapportering

PTS skal redegjøre for status (herunder gjennomførte øvelser), tiltak og utfordringer på sikkerhet- og beredskapsområdet i virksomhets- og årsrapporten.

2. UTVIKLINGSOPPGAVER OG GJENNOMFØRING AV REFORMER

2.1 Fellesføring

Anskaffelser

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. PTS skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. PTS skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet. Det vises for øvrig til vedlagte rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

Digitalt førstevalg

Det vises til Digitaliseringsrundskrivet - regjeringen.no om gjennomføring av digitalt førstevalg, jf. fellesføring 2017.

Rapportering

PTS skal redegjøre for status på gjennomføring av digitalt førstevalg i virksomhets- og årsrapporten.

2.2 Pensjonsreformen

PTS skal bistå departementet i oppfølgingen av NOU 2014:17 Pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs, om tilpasninger av pensjonstrygden for sjømenn til prinsippene i

pensjonsreformen. Det forutsettes at PTS kan bistå med økonomiske framskrivninger, utredning av administrative konsekvenser og i faglige spørsmål.

I forlengelsen av utvalgets arbeid og avhengig av valg av varig løsning, vil det også bli foretatt en vurdering av den framtidige tilknytningsform for Pensjonstrygden for sjømenn. Det vil bli aktuelt med bistand fra PTS i denne vurderingen og i videre tilrettelegging.

PTS skal i 2018 videreføre arbeidet med systemtilpasninger som er nødvendig for å kunne implementere nytt regelverk i lys av oppfølgingen av NOU 2014:17. Arbeidet med å utvikle nye løsninger skal gjennomføres innenfor en totalramme som er godkjent av styret. Rammen inkluderer interne og eksterne kostnader.

Usikkerheten i anslagene er høy og gjenstående del av prosjektet må reestimeres og trolig replanlegges når ny lov foreligger.

Departementet vil komme nærmere tilbake til oppfølging av prosjektet med bestillinger og frister i et eget brev.

3. BEVILGNING OG TILDELT BELØP

Etter sjømannspensjonstrygdloven § 8 dekkes utgiftene til pensjoner ved avgift på arbeidstakere og rederier, tilskudd fra trygdens fond og lovbestemte tilskudd fra staten. Trygden er garantert av staten. Staten dekker etter § 15 den beregnede del av pensjonsutgiftene som skyldes

- tillegg for fartstid under andre verdenskrig
- enkepensjoner etter arbeidstakere som sluttet i pensjongivende tjeneste før 1. september 1939
- utenlandsk hvalfangst.

Staten skal dessuten gi et årlig tilskudd på 8 mill. kroner fra og med 1983.

Departementet stiller følgende midler til disposisjon i 2017 (i 1000 kr):

Kap. 664		
Post 70		47 000

Bevilgningen omfatter tilskudd til dekning av krigsfartstillegg m.v. iht. lovens § 15 og eventuelle tilskudd iht. statsgarantien for å dekke trygdens underskudd. Staten skal utbetale de faktiske kostnadene etter § 15 og dekke trygdens underskudd i henhold til sitt garantiansvar etter § 8. Bevilgningen justeres i samsvar med forventede utgifter i de årlige budsjettprosessene, jf. vedlegg 1. Det stor usikkerhet knyttet til anslagene, da trygdens økonomi er sensitiv for eventuelle endringer i medlemsmassen.

For å sikre løpende kontroll med at forbruket er mest mulig i samsvar med tildelt bevilgning, vises det til budsjett/styringskalender for 2018 jf. vedlegg 2.

Bevilgningen vil bli overført fra ASD i henhold til ASDs brev av 4. desember 2017 om retningslinjer for overføring av statstilskudd for 2018.

4. RAPPORTERING

4.1 Årsrapport og virksomhetsrapport

PTS bes om å utarbeide en årsrapport og en virksomhetsrapport etter 2. tertial for etatens virksomhet i 2018. Rapportene skal gi en oversikt over viktige sider ved virksomheten i 2018 jf. tildelingsbrevet og instruksen. Årsrapporten skal utarbeides i henhold til kravene i Økonomiregelverket (bestemmelsene pkt. 1.5.1 og 2.3.3). Det skal legges vekt på vurdering av oppnådde resultater i forhold til mål og styringsparametere samt beskrivelse av administrative og andre forhold som er omtalt i dette tildelingsbrevet. Det vises til kravene til rapportering under hvert mål. Rapporteringen danner et viktig grunnlag for den løpende styringsdialogen mellom departementet og PTS. Det er viktig at det utarbeides gode analyser av status for delmålene. Det skal legges særlig vekt på redegjørelse for og avvik fra delmålene/forventet utvikling.

Det skal rapporteres både i virksomhetsrapport og årsrapport dersom annet ikke er angitt.

4.2 Frister

- Årsrapport og årsregnskap for 2017 skal sendes departementet med kopi til Riksrevisjonen så snart det er avlagt og senest **innen 15. mars 2018**.
- Virksomhetsrapport per 31. august 2017 skal foreligge elektronisk i departementet senest **4. oktober 2018**.
- Rapportene sendes postmottak@asd.dep.no
- Årsrapporten sendes også postmottak@riksrevisjonen.no
- PTS skal publisere revisjonsberetningen fra Riksrevisjonen etter at Dokument 1 er overlevert til Stortinget.

Vedlegg 2 er budsjett- og styringskalender for 2018.

Med hilsen

Eli Telhaug (e.f.)
departementsråd

Tomas Berg
ekspedisjonssjef

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen

Følgende mal er utgangspunkt for fremstilling av budsjettanslag i 2018 for
Kapittel 664 Pensjonstrygden for sjømenn post 70 Tilskudd

**1. Budsjettinnspill til Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2018 og
omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2018
(omgrupperingsproposisjonen) -2. innspill**

	Budsjett 2018	Nytt anslag 2018	Nytt anslag 2019
Inntekter:			
Statstilskudd etter lovens § 15			
Pensjonsavgift fra arbeidstakere			
Pensjonsavgift fra arbeidsgivere			
Finansinntekter			
Sum inntekter			
Utgifter:			
Pensjoner			
Tilbakebetalt avgift			
Administrasjon			
Sum utgifter			
Underskudd			
Samlet tilskudd			

- Anslagene skal utarbeides med utgangspunkt i nærmere angitt grunnbeløp.
- Anslagene for pensjonsavgift fra arbeidsgivere – andel av sjømannens bruttoinntekt, skal fremstilles i nærmere angitt lønnsnivå
- Anslagene skal utarbeides etter kontantprinsippet.

Nærmere spesifisering av statstilskudd etter §15

Inntektsart	Budsjett 2018	Nytt anslag 2018	Nytt anslag 2019
Statstilskudd etter § 15 (eks garantitilskudd)			
Tilskudd til dekning av pensjonsytelser*			

Fast årlig tilskudd på 8 mill.kroner			
Sum			

Beregningsgrunnlag - tilskudd til dekning av pensjonsytelser	Budsjett 2018	Nytt anslag 2018	Nytt anslag 2019
Gj.sn antall			
Gj.sn.ytelse			
Gj.sn grunnbeløp			

I tillegg skal følgende inngå:

- Kort omtale av evt. endringer i anslag for avgiftsinntekter og finansinntekter
- Kort omtale av evt. endringer i anslag for pensjoner og tilbakebetalt avgift

Administrasjonsbudsjettet

I budsjettforslaget må anslag for administrasjonsbudsjettet spesifiseres i samsvar med følgende mal:

Administrasjonsbudsjett	Budsjett 2018	Nytt anslag 2018	Nytt anslag 2019
Lønns- og personalkostnader			
Lokalkostnader			
Andre driftskostnader			
IKT-budsjett			
Investeringer			
Sum			

Følgende forutsetninger skal legges til grunn:

- Lønns- og personalkostnader og driftsutgiftene skal være etter nærmere angitt lønns- og prisnivå.
- Eventuelle endringer i utgiftanslagene for lønnsutgifter, husleieutgifter og driftsutgifter skal forklares.
- Anslagene skal utarbeides etter kontantprinsippet

2. Budsjettinnspill til rammefordelingsforslaget for 2019 og Konsekvensjustert langtidsbudsjett - langsiktig budsjettering for 2020 - 2023

Budsjettanslaget for 2018 i rammefordelingsforslaget vil også være grunnlag for departementets innspill til omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2018 (omgrupperingsproposisjonen) –1. innspill

Følgende mal benyttes:

Anslag for trygdens økonomi:

	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Inntekter:					
Statstilskudd etter lovens § 15					
Pensjonsavgift fra arbeidstakere					
Pensjonsavgift fra arbeidsgivere					
Finansinntekter					
Sum inntekter					
Utgifter:					
Pensjoner					
Tilbakebetalt avgift					
Administrasjon					
Sum utgifter					
Underskudd					
Samlet tilskudd					
Gjennomsnittlig grunnbeløp					

Spesifisering av anslagene:

- Nærmere angitt gjennomsnittlig grunnbeløp
- Nærmere angitt gjennomsnittlig lønnsvekst
- Anslagene fremstilles etter kontantprinsippet

Inntekter:

Statstilskudd etter lovens § 15

<u>Statstilskudd etter §15</u>					
	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Inntektsart					
Statstilskudd etter § 15 (eks garantitilskudd)					
Tilskudd til dekning av pensjonsytelser					
Fast årlig tilskudd på 8 mill. kroner					
Sum					

	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Tilskudd til dekning av pensjonsytelser					
Gj sn antall					
Gj.sn.ytelse					
Gj sn Gjennomsnittlig grunnbeløp					

Pensjonsavgift fra arbeidstakere og arbeidsgivere

<u>Pensjonsavgift fra arbeidstakere og arbeidsgivere</u>	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Pensjonsavgift fra arbeidstakere					
Pensjonsavgift fra arbeidsgivere					
Sum pensjonsavgift fra arbeidstakere og arbeidsgivere					

<u>Pensjonsavgift fra arbeidstakere</u>	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Over 15 dager overordnet					
Under 16 dager overordnet					
Over 15 dager underordnet					

Under 16 dager underordnet					
Sum pensjonsavgift fra arbeidstakere					
Gj sn Gjennomsnittlig grunnbeløp					

	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Beregningsgrunnlag - pensjonsavgift fra arbeidstakere					
<u>Gj sn avgiftsbeløp pr år</u>					
Over 15 dager overordnet					
Under 16 dager overordnet					
Over 15 dager underordnet					
Under 16 dager underordnet					
<u>Gj snittlig antall pr år</u>					
Over 15 dager overordnet					
Under 16 dager overordnet					
Over 15 dager underordnet					
Under 16 dager underordnet					

Pensjonsavgift fra arbeidstakere	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Beregnet inntektsgrunnlag					
Anslått inntektsøkning					
Avgiftssats					
Sum					
Antall terminer					
Sum					

Pensjonsavgift fra arbeidsgivere - fiske og fangst	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Gruppe 1-underordnet					
Gruppe 2 –overordnet					
Sum fiske og fangst					

<i>Pensjonsavgift fra arbeidsgivere - fiske og fangst</i>	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Gruppe - gj sn antall					
Gruppe - gj sn avgiftsbeløp					
Gjennomsnittlig grunnbeløp					

Innkrevet pensjonstillegg/innkrevet feilutbetalinger	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Antall					
Beløp					
Sum					

Finansinntekter:

<u>Finansinntekter</u>	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Finansinntekter					

Utgifter:

<u>Pensjoner/tilbakebetaling av avgift</u>					
	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Pensjonsart					
Alderspensjon før 67 år					
Alderspensjon etter 67 år					
Enkepensjon m.m.					
Andre utgifter					
Sum					
Tilbakebetaling av avgift					
Gjennomsnittlig grunnbeløp					

Beregningsgrunnlag - pensjoner/tilbakebetaling av avgift					
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Gjennomsnittlig antall					
Alderspensjon før 67 år					
Alderspensjon etter 67 år					
Enkepensjon m.m.					
Andre utgifter					
Sum					
Tilbakebetaling av avgift					
Gjennomsnittlig ytelse					
Alderspensjon før 67 år					
Alderspensjon etter 67 år					
Enkepensjon m.m.					
Andre utgifter					
Sum					
Tilbakebetaling av avgift					

Administrasjonsbudsjettet

	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag	Nytt anslag
Rammefordelingsforslaget :	2018	2019	2020	2021	2022
Konsekvensjustert langtidsbudsjett:	2019	2020	2021	2022	2023
Administrasjonsbudsjett					
Lønns- og personalkostnader					
Lokalkostnader					
Andre driftskostnader					
IKT-budsjett					
Sum					

Beregningstekniske forutsetninger mv.:

- Nærmere angitt lønnsvekst
- Nærmere angitt prisvekst på varer/tjenester
- Eventuelle endringer i utgiftanslagene for de enkelte utgiftsartene skal forklares.

BUDSJETT- OG STYRINGSKALENDER

For 2018 legges følgende samlede budsjett- og styringskalender til grunn:

Budsjett/styringsprosess	Leveranser, tentative tidsfrister mv.
<ul style="list-style-type: none"> • Årsrapport for 2017 	<p>Innen 15. mars</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsrapporten skal også sendes til Riksrevisjonen
<ul style="list-style-type: none"> • Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2018 • Oppdaterte anslag for 2018 og 2019 	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeides i samsvar med pkt. 1.1, vedlegg 1, pkt 1 og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev. • Tentativ tidsfrist: primo mars
<ul style="list-style-type: none"> • Etatsstyringsmøte våren 2018 	<p>Møtedato: 19. april kl. 09.30 – 11.30 (hos PTS)</p> <p>Faste tema på etatsstyringsmøte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsrapport for 2017 <p>Endelig dagsorden fastsettes senere.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Regulering av pensjonene for 2018 • Rammefordelingsforslaget for 2019-innspill • Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2018 (omgrupperingsproposisjonen) – 1. innspill 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdaterte anslag for 2018 og 2019 • Anslag for langtidsbudsjett 2020-2022 • Utarbeides i samsvar med pkt. 1.1, vedlegg 1, pkt. 2 og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev. • Tentativ tidsfrist: medio mai.
<ul style="list-style-type: none"> • Tekst til Prop 1 S for 2019 	<p>PTS får utkast til gjennomsyn i juli/august</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger høsten 2018 (omgrupperingsproposisjonen) – 2. innspill 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdaterte anslag for 2018 og 2019 • Utarbeides i samsvar med pkt. 3.2, vedlegg 1, pkt 1, og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev • Tentativ tidsfrist: primo oktober
<ul style="list-style-type: none"> • Etatsstyringsmøte høsten 2018 	<p>Møtedato: 23. oktober kl. 12-14 (ASD)</p> <p>Faste tema på etatsstyringsmøtet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomhetsrapporten <p>Endelig dagsorden fastsettes senere</p>

<p>Konsekvensjustert langtidsbudsjett - langsiktig budsjettering for 2020 -2023</p>	<ul style="list-style-type: none">• Oppdaterte anslag for årene 2020-2023• Tentativ tidsfrist: medio desember• Utarbeides i samsvar med pkt. 1.1, vedlegg 1, pkt 2 og evt. nærmere spesifisering i bestillingsbrev
---	--

BUDSJETTFULLMAKTER FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2018

Delegering av fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet, jf. Finansdepartementets rundskriv R-110

Finansdepartementet har i rundskriv R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet* gitt departementene fullmakt til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene fremgår av dette rundskrivet. Rundskrivet finnes på Finansdepartementets nettsider [Rundskriv fra Finansdepartementet](#).

Arbeids- og sosialdepartementet delegerer følgende fullmakter til underliggende virksomheter i 2018, jf. rundskriv R-110:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr, jf. rundskrivets punkt 2.2
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. rundskrivets punkt 2.3
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, jf. rundskrivets punkt 2.5

I henhold til rundskrivets punkt 2.6 er departementet gitt fullmakt til å overskride driftsbevilgninger med inntil 5 prosent til investeringsformål.

Denne fullmakten delegeres ikke, men virksomhetene kan eventuelt søke departementet om samtykke til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i kommende budsjetterminer.

Orientering om overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste

I henhold til Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1 kan ubrukt utgiftsbevilgning overføres til etterfølgende budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.

Videre gir bevilgningsvedtak som inneholder stikkordet ”kan overføres” hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to etterfølgende budsjettårene.

Det vises til Finansdepartementets veileder om statlig budsjettarbeid punkt 2.4.2.3 for nærmere beskrivelse av overføringsbestemmelsene, samt årlig rundskriv R-2 fra Finansdepartementet om overføring av ubrukede midler.

Det er også Finansdepartementet som treffer endelig vedtak om overføring på grunnlag av innsendte opplysninger fra departementet i forbindelse med årsavslutning av regnskapet.

Departementet vil etter at Finansdepartementet har godkjent overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende budsjettår, stille til disposisjon det beløp den underliggende virksomheten skal ha rådighet over i eget brev.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Departementene

Nr.	Vår ref	Dato
H-8/17	17/2316	18.12.2017

Rundskriv til fellesføring i tildelingsbrevene for 2018

Formålet med dette rundskrivet er å orientere departementene om fellesføringen som skal legges inn i tildelingsbrevene til samtlige statlige virksomheter for 2018. Grunnlaget for fellesføringer som virkemiddel er beskrevet i rundskriv P 2/2009 av 14. mai 2009.

1. Fellesføringsteksten for 2018

Regjeringen har gitt sin tilslutning til at offentlige virksomheter skal få en fellesføring om at anskaffelser skal gjennomføres og følges opp på en slik måte at det motvirker arbeidslivskriminalitet. Følgende tekst skal innarbeides i tildelingsbrevene for 2018:

"Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. <Virksomheten> skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. <Virksomheten> skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet."

2. Regjeringens mål med fellesføringen

Fellesføringen er knyttet til virksomhetenes oppfølging av de pliktene de er pålagt som oppdragsgivere gjennom lov om offentlige anskaffelser. Dette gjelder blant annet krav

til attest for skatt- og avgift, krav til lønns- og arbeidsvilkår, kontroll med leverandørkjeden og bestemmelsen om begrensning i antall ledd i leverandørkjeden.

Arbeidslivskriminalitet representerer en betydelig samfunnsutfordring. Arbeidslivskriminalitet kjennetegnes av kriminelle aktører som opptrer organisert og systematisk, gjerne på tvers av ulike bransjer. Følgene av arbeidslivskriminalitet er at arbeidstakere utnyttes, konkurransen i markedene vrís og samfunnets inntektsgrunnlag undergraves. Regjeringen har utarbeidet en strategi for innsatsen mot arbeidslivskriminalitet for å samordne innsatsen. Et av hovedområdene i strategien er at det offentlige gjennom sine innkjøp skal bidra til å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Riksrevisjonen pekte i en rapport (Dokument 3:14 (2015-2016)) på behovet for en styrket innsats for å forhindre arbeidslivskriminalitet ved anskaffelser i offentlig sektor. Dette arbeidet følges opp blant annet gjennom regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet.

Det offentlige foretar betydelige anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider fra eksterne leverandører. Offentlig sektor har et særlig ansvar for å sikre ryddige forhold i norsk arbeidsliv og hindre arbeidslivskriminalitet ved å medvirke til at ingen arbeidstakere utnyttes.

Virksomhetene skal i sin årsrapportering redegjøre for hvilke rutiner de har for å motvirke arbeidslivskriminalitet i sine anskaffelser og hvordan det følges opp. Denne rapporteringen vil utgjøre et viktig kunnskapsgrunnlag for alle offentlige virksomheter, og vil blant annet kunne bidra til å målrette det videre arbeidet med oppfølging og veiledning for å forhindre arbeidslivskriminalitet ved offentlige anskaffelser. Det tas sikte på en kunnskapsoppsummering i løpet av 2019.

3. Eksempler på framgangsmåte for å motvirke arbeidslivskriminalitet ved tildeling og oppfølging av kontrakter

Det er den enkelte arbeidsgiver som har det primære ansvaret for at virksomheten driver i samsvar med lov og regelverk. Samtidig har oppdragsgivere et ansvar for å følge opp de kontrakter som inngås. Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter stiller særskilte krav til lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere i virksomheter som er leverandører til det offentlige. Oppdragsgiverne skal gjennomføre nødvendig kontroll av om leverandøren overholder disse kravene. Det er derfor viktig at virksomhetene har gode rutiner for å kontraktsfeste hvilke krav som stilles, hvilke sanksjoner som kan iverksettes ved brudd på kravene hos leverandør og underleverandører, samt rutiner for å følge opp de inngåtte kontraktene.

Kartlegginger som er gjort viser at mange offentlige virksomheter har for svak oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører i inngåtte kontrakter. Oppfølgingen skal bygge på en risikovurdering. Krav til rutiner for oppfølging må stå i forhold til risikoen. Behov for oppfølging og kontroll skal tilpasses den enkelte anskaffelsen, og det er opp til oppdragsgiveren å vurdere i hvilken utstrekning det er nødvendig å følge opp den enkelte leverandøren ut ifra risikonivå. Det vil ofte være behov for å oppdatere risi-

kovurderingen med jevne mellomrom, for eksempel en gang i året i forbindelse med ordinær oppfølging av leverandør. Dersom risikoen vurderes å være høy, må oppfølgingen være tettere.

Noen veiledende eksempler

Et eksempel på betydningen av å kontraktsfeste krav, er Statnetts kontrakt med en utenlandsk underentreprenør i forbindelse med bygging av nye kraftlinjer i Vest-Agder og Rogaland. Kontrakten inneholdt bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår og krav til etiske retningslinjer. Det ble avdekket alvorlige avvik i lønns- og arbeidsvilkårene for arbeidstakere som var engasjert av underentreprenøren, blant annet ble det stilt krav om at halvparten av lønnen skulle betales tilbake til deres opprinnelige arbeidsgiver i hjemlandet. Dette var et alvorlig brudd på kontraktsvilkårene. Da forholdene ble avdekket kunne Statnett som oppdragsgiver med utgangspunkt i kontrakten kreve at underentreprenøren straks ordnet opp i forholdene.

Et eksempel på hvilke rutiner en oppdragsgiver kan ha for å følge opp inngåtte kontrakter, er Høgskolen i Oslo og Akershus sine rutiner for å sikre at det benyttes godkjente renholdsleverandører og at regelverket mht. lønns- og arbeidsvilkår følges. Rutinen innebærer blant annet at Høgskolen tar stikkprøver hver 6. måned hvor det bes om kopi av arbeidsavtaler, timelister og lønns slipper for å sikre at leverandør følger regelverket. I følge rutinen bes det om innsyn i 5 arbeidsforhold per leverandør, og det settes i gang sanksjoner i henhold til gjeldende kontrakt der det avdekkes brudd på regelverket. Arbeidstilsynet varsles også.

Flere store offentlige virksomheter har egne samarbeidsavtaler med offentlige kontrollmyndigheter. Gjennom dette samarbeidet kan det gis veiledning om hvilke forhold virksomhetene må være særskilt oppmerksomme på. Bl.a. har noen store offentlige utbyggere samarbeidsavtaler med Skatteetaten. Avtalen går ut på at Skatteetaten bistår med opplysninger i sanntid til innkjøperne hos de offentlige utbyggerne slik at de kan forbedre sin internkontroll i forbindelse med inngåelse av kontrakter. Alle statlige virksomheter bør foreta en vurdering av om det kan være aktuelt å inngå et samarbeid med en eller flere kontrollmyndigheter i forbindelse med sine anskaffelser.

4. Hva forventes av departementene?

Departementene skal ta fellesføringen inn i sine tildelingsbrev, henwise til rundskrivet og følge opp virksomhetenes gjennomføring av fellesføringen. Etter KMDs vurdering skjer oppfølging best gjennom den ordinære styringsdialogen.

Departementene bør også legge til rette for veiledning til etatene, og for erfaringsutveksling mellom etatene, blant annet ved å videreformidle gode eksempler.

5. Hva forventes av virksomhetene?

Jf. omtale under punkt 3.

For å sikre at offentlige virksomheter motvirker arbeidslivskriminalitet i egne anskaffelser på en best mulig måte, er det sterkt å anbefale at arbeid mot arbeidslivskriminalitet inngår i virksomhetenes systemer og rutiner for anskaffelser. De virksomhetene som ikke har etablert slike systemer og rutiner bør etablere disse og sikre en praksis for at de blir fulgt opp.

I årsrapporten skal virksomheten redegjøre for hvilke systemer og rutiner de har for kontraktsinngåelse og for oppfølging av inngåtte kontrakter for å motvirke arbeidslivskriminalitet.

6. Ytterligere informasjon og veiledning

Direktorat for forvaltning og IKT (Difi) er, blant annet, et kompetansesenter for det offentlige arbeid med anskaffelser. På oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet har Difi utviklet veiledningsmateriale om hvordan offentlige virksomheter kan forhindre arbeidslivskriminalitet ved inngåelse og oppfølging av kontrakter. Difi kan kontaktes for nærmere veiledning. På www.anskaffelser.no er det generell informasjon og veiledning om ulike verktøy og metoder som virksomhetene kan benytte, blant annet Difis veileder om "Lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter – veileder for beste praksis".

Arbeidstilsynet fører tilsyn med oppfølgingen av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Arbeidstilsynet kan også kontaktes for å få råd og veiledning om oppfølgingen.

For nærmere informasjon om gjeldende rett vises det til Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter og Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Asgeir Fløtre
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi:
Statsministerens kontor
Riksrevisjonen